

STRINDBERG I NEDERLÄNDERNA ÅR 2012

Lily Kruiger
University of Groningen
lilykruiger@gmail.com

Abstract

År 2012 var det för ett hundra år sedan att Strindberg dog, men han lever i fortfarande kvar i Sverige. Hur står det till med Strindbergs kvarlevande utanför Sveriges landsgränser? Som nederländare – och engagerad student i svensk litteratur – tycker jag att det är intressant att undersöka Strindbergs reception i landet där jag är uppfostrad och bor i. Frågan är *om* Strindberg lever kvar i Nederländerna år 2012, och om han gör det så undrade jag *hur* han gör det. Detta har fått mig att formulera följande fråga: Vad är synen på Strindberg i Nederländerna år 2012?

Keywords

Strindberg i Nederländerna år 2012, empirisk receptionsforskning, kulturförmedling

Introduktion

August Strindberg, en av Sveriges mest kända författare, dog 2012 för hundra år sedan. Detta betyder att året 2012 utropats till Strindbergsåret, ett år med många aktiviteter som är relaterade till den mycket mångsidiga och omtalade konstnären och med mycket uppmärksamhet för författaren av bland annat *Fadren* och *Fröken Julie*. Aktiviteterna och uppmärksamheten kunde inte bara upplevas i Sverige, utan också i många andra länder, från Australien till Botswana och från Venezuela till Nederländerna. Bland aktiviteterna fanns konferenser, teaterföreställningar, författarvandringar, utställningar och filmvisningar (strindberg2012.se).

Att utropa år efter nordiska författare hände inte för första gången år 2012. Tidigare har det varit bland annat Ibsenåret (2006) och Hamsunåret (2009) i Norge och H C Andersenåret (2005) i Danmark, till minne av tre nordiska författare som är kända långt utanför deras respektive hemländers gränser. Dessa år organiserades framför allt för att "hoppas kunna locka utländska besökare" (Neuman, svd.se, 2012) och blev ekonomisk stödda av regeringen eftersom åren upptogs som nationella uppdrag (ibsen.net, strindberg2012.se, nb.no/hamsun2009).

Utropandet av Strindbergsåret har inte bara mötts av entusiasm, utan också av kritiska utlåtanden:

Ett märkligt beslut, kan man tycka, kanske politiskt korrekt men kulturellt inkorrekt, som om vi i Sverige skulle tveka att lyfta fram Strindberg, med tanke på hans fientliga inställning till såväl kvinnor som judar. Nu kommer Strindberg istället att bli föremål för en mängd olika satsningar, i Sverige och utomlands, även om man förstås kan fråga sig om det verkligen behövs. Är han inte tillräckligt uppskattad och världsberömd som det är? (Neuman, svd.se, 2012)

Tijdschrift voor Skandinavistiek 34 (1), 2015

Except where otherwise indicated, the content of this article is licensed and distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 3.0 License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

Citatet visar att det uppstod frågor angående önskan och nödvändigheten av ett Strindbergsår och dessutom sägs att Strindberg är "tillräckligt uppskattad och världsberömd". Utifrån ett nederländskt perspektiv är det sistnämnda kanske inte någonting som man kan ta för givet, vilket bekräftas genom en Google-sökning på "Strindberg 2012 jubileum" inom nederländska Internetkällor som ger både kvantitativt som kvalitativt dåliga resultat jämfört med svenska Internetkällor (resp. 220 000 mot 1,2 miljon hits och ämnen inom olika områden mot direkta länkar till webbsidor och/eller artiklar om Strindbergåret).

Biografiska fakta

Enligt Linn fungerar "en duglig samling av biografiska fakta" om olika aspekter av en bok som bas till en receptionsanalys av översättningar (Linn, 2006, 36). Därför börjar jag min receptionsanalys med att ge en översikt över Strindbergs litterära verk i nederländsk översättning som helhet, samt i Nederländerna uppförda teaterpjäser skrivna av Strindberg sedan 2008 för att visa hur mycket av hans verk har nått den nederländska publiken. Linn redogör för att en samling av dessa fakta ibland kan vara problematisk på grund av en brist på en internationell standardisering av definitioner av olika aspekter, icke-närvarande språkkunskaper och tidsmässiga- och finansiella faktorer (Linn, 2006, 39-40). Att "förlag i Nederländerna – till skillnad av många andra länder – [inte] behöver skicka ett exemplar av varje titel till en central myndighet som håller koll på vad som utges" (Linn, 2006, 40) (*Koninklijke Bibliotheek* i Nederländerna) gör det ibland ännu svårare att komma fram till en sådan "duglig samling".

Enligt Broomans & Kroons (2013) översikt över utgivna titlar av Strindberg i Nederländerna finns det 37 utgivna titlar med i totalt 88 olika utgåvor. Den första som utkom var *De eilanders. Een verhaal uit de scheeren* (*Hemsöborna. Skärgårdsberättelse*) år 1890, tre år efter originalet kom ut i Sverige. Det finns två ganska långa tidsperioder i vilka inga nya titlar av Strindberg utgavs i Nederländerna, nämligen mellan 1930 och 1965 och mellan 1974 och 1982. I Broomans & Kroons (2013) översikt hittas *Moederliefde* (*Moderskärlek*) från 2002 som den sista nyutgivna titeln och *Huwelijksverhalen* (*Giftas*) från 2007 som det sista utgivna trycket. Vid sidan av de två ovanstående utgåvorna har det sedan 2000 kommit ut fem andra titlar i åtta utgåvor: fyra teaterpjäser (*Den starkare*, *Första varningen*, *Dödsdansen* och *Fadern*) och en roman (*Tjänstekvinnans son*).

Sedan år 2008 uppfördes tio föreställningar som ursprungligen har skrivits av Strindberg, däribland en belgisk föreställning som uppfördes i Nederländerna. Under åren 2008 och 2012 uppfördes två produktioner, medan det fanns tre produktioner under åren 2009 och 2011. Ingen produktion uppfördes år 2010. Tre av de tio föreställningar som tog plats var ett (mer eller mindre klassiskt) framförande av *Fröken Julie: Freule Julie* av Koen de Sutter (2011), *Freule Julie* av Thibaut Delpeut (2011) och *Kijken naar Julie* av Bram Jansen (2012). Både *Den starkare* och *Leka med elden* fick två nederländska versioner under de senaste åren. *Fordringsägare*, en teateruppförande av *Inferno* och *Dödsdansen* ägnades en produktion åt var.

Kulturförmedlingens process

Att förmedla mellan olika kulturer och att överföra ett litterärt verk från Sverige till Nederländerna är en ganska komplicerad process. De olika aktörerna står i förbindelse med varandra och deras roller är växlande och beroende på verket eller boken i fråga.

I artikeln “Martha Muusses en de 3 M’s” beskriver Broomans (2006) möjliga metoder inom forskningsområdet av kulturförmedling och positionen av forskare som beger sig inom det här forskningsområdet. Hon går in på positionen av nederländsk litteratur utomlands och ger en möjlig förklaring varför nederländsk litteratur inte blir översatt lika mycket som vi nederländare egentligen önskar att den skulle bli: “inom fältet av kulturförmedling av nederländsk litteratur finns det inte tillräckligt med ‘missionärer’ eller ‘soldater’ (aktörer) som besitter kunskaper om ämnet” (Broomans, 2006, 59). Det ser alltså ut som om en lyckad kulturförmedling uppstår när det finns nog kulturförmedlare som vet vad de talar om och på detta sätt överförs en litteratur från en viss kultur/ett visst land till en annan/ett annat.

Men hur ser en kulturförmedlare ut? Vad gör man som kulturförmedlare? Vilka är kulturförmedlare? Som Broomans redogör för är kulturförmedlare aktiva på olika områden och hon nämner översättare, kritiker, litterära agenter, scouts, förläggare, men även journalister, litteraturhistoriker, forskare, tidskriftsredaktörer, bibliotekarier och författare (Broomans, 2006, 63). Definitionen blir därefter:

En kulturförmedlare är en person som i utgångspunkter jobbar med ett särskilt språk- och kulturområde. Hon eller han tar olika positioner inom kulturförmedlingsfältet (...). Kulturförmedlarens centrala jobbaspekt är förmedlingen av en annan (nationell) litteratur och dess kulturella kontext till en egen (nationell) litteratur och kulturella kontext. Det förekommer också förmedling av ens egen litteratur. Oftast handlar det om en bilateral situation. Motivationen kan vara estetisk och/eller ha en ideologisk-kulturpolitisk bakgrund. (Broomans, 2006, 64)

Kulturförmedlingens process anses som “olika steg som har att göra med förflyttningen av litterära texter” (Broomans, 2011, 9). Processen börjar i källkulturen och slutar med ett lyckat resultat i målkulturen, men däremellan händer olika saker med olika aktörer. Broomans & Jiresch (2011) redogör för sju olika faser inom processen av kulturförmedling som inte alltid blir uppnått av ett verk.

1: *upptäckt och introduktion*

Kulturförmedlaren upptäcker en författare eller ett verk och introducerar den/det i en ny kultur.

2: *karantän*

Kulturförmedlaren försöker hitta en publiceringsmöjlighet.

3: *översättning*

Verkets ‘point of no return’ (verket ska utkomma hursomhelst), fast det kan

fortfarande hamna i en grå zon. (Ska verket publiceras? Kommer den nya publiken att ta upp verket?)

4: *publicering*

Verket utges av en förläggare och hittar vägen till en läspublik.

5: *reception*

Verket tas emot av publiken och strider för att tilltala läsare och kritiker.

6: *post-publiceringsreception*

Verket får ännu mer uppmärksamhet och dess kulturella position blir förstorad.

7: *kanonisering*

Verket anses som en del av den nya kulturens kulturella/litterära kanon.

(Broomans & Jiresch, 2011, 10-13)

I artikeln “Een goed boek alleen is niet goed genoeg” intervjuar Van Eeden (2006) fyra redaktörer på olika nederländska förlag. De olika förlagen har sina egna arbetssätt, men alla understryker vikten av redaktörens personliga och internationella kontakter som bidrar till att förlagen får nyheter av litterära agenter och redaktörer av utländska förlag (Van Eeden, 2006, 10-11). Ibland får redaktörer hjälp av s.k. scouter som håller koll på ett (eller flera) språkområde(n), ger råd till redaktörer om vad som händer inom områdets litteratur och måste därför också ha ett bra nätverk av kontakter inom områdets litterära värld (Van Eeden, 2006, 11-12). Från och med omkring 1990 började förläggare anställa foreign-rights managers för att förbättra marknadsföringen av litteratur (Van Eeden, 2006, 11-12).

Ovanstående aktörer deltar i kulturförmedlingsprocessen som anställda av sina egna förlag, med ett särskilt intresse för en vinstgivande investering. Men det gäller inte för de aktörer som Broomans & Klok (2001) beskriver i artikeln “Scandinavian literature abroad, a b(l)ooming business”: nationella organ som gör reklam för landets litteratur utanför landsgränserna. För svensk litteratur utomlands spelar Svenska Institutet en stor roll genom att stå på stora internationella bokmässor, ge specifik information om landets litteratur/kultur, utdela stipendier till översättare, bjuda in översättare till Bokmässan i Göteborg och organisera översättarseminarier med eller om författare (Broomans & Klok, 2001, 5).

Recensionsanalys

Broomans och Jiresch påstår att ett verk har lyckats bli kulturförmedlat när det undergår “a second phase of post-publication reception in which the publication of reviews, articles, lectures and books enhance the cultural position of the work” (Broomans & Jiresch, 2011, 13). För att kunna beskriva Strindbergs status i Nederländerna kan man därför göra en receptionsanalys av recensioner sedan 2004 om Strindbergs verk, både de litterära verken och de uppförda teaterpjäserna. På detta sätt skulle man kunna uttala sig om Strindbergs position i Nederländerna och hitta drag i en framställning av Strindberg som författare/skapare och Strindberg som person. Artiklarna hittades i LexisNexis (en databas med nederländska tidningsartiklar) genom att leta efter “Strindberg”. Resultaten som tagits med i

analysen selekterades på grund av om man uttalade en bedömning om Strindberg som person eller inte, endast artiklarna med en bedömning användes.

Det mesta som kom fram när man letar efter artiklar om Strindberg är teaterrecensioner om pjäser av Strindberg. Dessa artiklar hänvisar ofta endast till Strindberg som dramatiker och ger sig sällan in på Strindberg som person eller hans åsikter. Men några artiklar ger mer än det. Framför allt talar väldigt många skribenter om Strindberg och hans kvinnosyn: "August Strindberg (1849-1912), tillsammans med Henrik Ibsen den viktigaste nordiska dramatikern, är känd för sitt ursinniga hat mot kvinnor" (alla citat här och här nedan är mina översättningar) (De Boer, 2008), han blir karakteriserad som "en frustrerad kvinnohatare" (Koppes, 2012) och han anses som en av "de författare som tittade på förhållanden mellan män och kvinnor genom ett förstoringsglas och fileade det skoningslöst" (Prop, 2012).

Strindbergs psykiska tillstånd omtalas rätt ofta också. Han omskrivs bland annat som "ett stort nervknippe, som använde sitt verk att bemästra sin ångest och sina villfarelser" (Nijssen, 2008).

En gång talas om hans utseende, när han beskrivs med "det glädjelösa huvudet och den stirrande blicken" (Abrahams, 2012). Relaterad till hans utseende och humör blir han några gånger även framställd som dyster, till exempel som "nordiska svårmodiga män som Ibsen och Strindberg" (Visscher, 2009).

Författaren och konstkännaren Joost Zwagerman talar om Strindberg som konstnär och att att måla gjorde honom "lycklig som om [han] hade rökt hasch" (Zwagerman, 2012).

Till slut citeras Strindberg-översättaren Karst Woudstra med att han kallar Strindberg en person som "aldrig försökte vara aktuell, men just därför fortfarande är aktuell" (Bosboom, 2008).

År 2008 utkom en specialutgåva av *Giftas* i en läsecirkel av tidningen *NRC Handelsblad*. I anslutning till specialutgåvan fanns det också fyra artiklar som gick djupare in på titeln, med lite mer fokus på Strindberg som person där också.

Två artiklar lyfter fram den kvarvarande aktualiteten i Strindbergs verk. En annan går in på hans psykiska tillstånd och säger att "det inte är så uppmärksammat att Strindberg levde ensam den sista delen av sitt liv".

Enkätundersökningar

Det som kvarstår är en inventering av synen på Strindberg i Nederländerna år 2012. Vilken är synen på August Strindberg? För att komma in på synen på Strindberg just idag har jag valt att göra skriftliga enkätundersökningar bland både människor från ett professionellt (litterärt/nordiskt) område och människor som står utanför det professionella fältet men som har ett visst intresse för kultur i allmänheten.

Vid enkätfrågorna var det viktigt att veta om deltagarna kände till namnet 'August Strindberg'. Därför var den första frågan till informanterna om man hade hört om Strindberg. Om informanten svarade "nej" fanns det inga fler frågor i enkäten. Om informanten svarade "ja", så fick han/hon fortsätta med enkäten till slutet. Svaren på den här frågan ger ett första intryck av hur känd Strindberg är bland publiken som intervjuades.

Efter den första frågan tycktes det vara intressant att veta var man trodde Strindberg kom ifrån och också om man hade en aning om när han levde (också med hänsyn till litterära strömningar som man skulle kunna dela in honom i).

Nästa fråga handlade om hur man har blivit bekant med Strindberg, om man hade läst/hört/sett *av* eller *om* honom och var/vad det då var. Svaren kan ge information om vilka aktörer som var inblandade i processen som förde Strindberg till enkättagarnas kulturområde.

Strindberg var en mångsidig person och därför togs frågan upp om hur man känner till Strindberg. Denna fråga var en multiple-choice fråga med olika alternativ (romanförfattare, teaterförfattare, konstnär, fotograf, samhällskritiker). Det fanns även möjlighet att lämna ytterligare information i ett tomt fält om informanten önskade.

För att få veta hur informanterna såg på Strindberg, vilken syn de hade på honom, lämnades utrymme för enkättagaren att fylla i vilka spontana associationer de hade när de tänkte på Strindberg.

Till slut fanns det två frågor som hade att göra med aktuella aspekter, nämligen om man hade läst någonting om Strindberg i en nederländsk publicering under det senaste året och om man visste att det var hundra år sedan han dog.

För att eventuellt kunna ge bakgrundsinformation om publiken ställdes frågor om ålder, kön och utbildningsnivå. Information om nationalitet användes för att kunna utesluta icke-nederländska deltagare i enkätundersökningen, eftersom den skulle handla specifikt om den nederländska publiken. Bakgrundsinformationen kommer inte att användas vid tolkningen av undersökningsresultaten.

Enkätundersökningarna gjordes i publiken på följande evenemang och har delats in på olika grupper med varsin evenemang:

1. Noord Nederlands Toneel: *Don Juan - Naar Molière*, 12 november 2012 på Stadsschouwburg, Groningen;
2. Claudio Stellato: *L'autre*, 14 november 2012 på Grand Theatre, Groningen;
3. Soybomb: *De Conformisten*, 15 november 2012 på Het Kruithuis, Groningen;
4. *Spraakmakende boeken*: Tomas Tranströmer, 22 november 2012 på RUG Academieggebouw, Groningen;
5. Prisutdelning *Amy van Marken-översättningspris*, 23 november 2012 på Groninger Museum, Groningen.

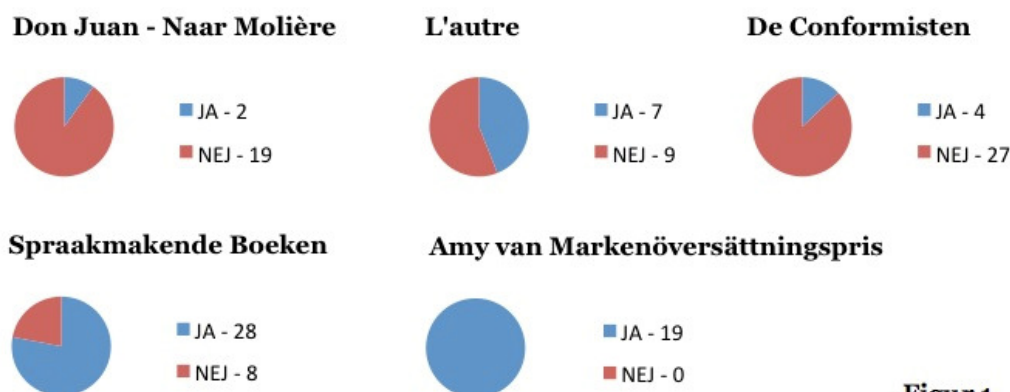
Publiken selekterades på så vis att en blandad och representativ responsgrupp skulle bildas. På grund av att alla evenemang var kulturella händelser ansågs att publiken redan hade ett visst intresse för kultur i allmänhet.

Teaterföreställningarna som publiken besökte (grupp 1, 2 och 3) var i sig ganska olika. Pjäsen av grupp 1 var en allmän föreställning som förväntades ha en bred publik, med genomsnittligt yngre besökare. Grupp 2 ansågs vara lite mer specifik

och med äldre besökare som hade mer intresse för kultur än deltagarna i grupp 1, även om den här gruppen var ganska liten. Den sista föreställningen, grupp 3, ansågs vara lik den av grupp 2.

Eftersom Strindberg inte bara var dramatiker utan också författare av romaner och noveller bestämdes att också intervjua en publik som var särskilt intresserad av litteratur (grupp 4). Denna grupp undersöktes i samband med en föreläsning. Föreläsningen som gavs handlade om Tomas Tranströmer (som är ju också en svensk författare), som var ännu en anledning till att kunna hitta en publik som kunde ha någonting att säga om Strindberg.

Till slut var det också viktigt att kunna använda mer professionella syner på

Figur 1

Strindberg och därför delades enkäten även ut bland närvarande vid prisutdelningen av Amy van Marken-översättningspris (för översättare från ett nordiskt språk till nederländska) för att få en sista responsgrupp: grupp 5.

Vid analysen kommer jag att använda mig av en kategorisering av de intervjuade grupperna genom att dela in publiken vid föreställningarna *Don Juan - Naar Molière* (1), *L'autre* (2) och *De Conformisten* (3) som 'teaterpublik' (TP), publiken vid *Spraakmakende Boeken* (4) som 'litteraturpublik' (LP) och publiken vid utdelningen av *Amy van Markenöversättningspris* (5) som 'professionell publik' (PP).

Sammanlagt bestod antalet ifyllda enkätformulär av 132 exemplar av vilka 122 var brukbara. Nedanstående diagram (figur 1) visar hur många informanter var bekanta med/kände till namnet August Strindberg.

Det kan vara relevant att nämna att hälften eller färre av informanterna i TP hade en akademisk utbildning medan andelen var 61 respektive 95 procent för LP och PP.

En av de ställda frågorna var vilket land Strindberg kom ifrån. Svaren från TP (13) bestod för den största delen av Sverige, Norge eller Norden, medan två trodde att han kom från Israel och Österrike. Majoriteten av LP (19) visste att han kom från

Sverige, fast det fanns också en som svarade “Danmark (någonting nordiskt)”. Hundra procent av PP svarade rätt med Sverige.

PP hade också majoriteten med det rätta svaret på frågan när Strindberg var född: de flesta svarade 1849 (3), 1850 (4) eller ett tiotal år senare eller tidigare (4). TP svarade konsekvent med ett för sent årtal, men också LP hade flest svar som sa 1850 (6) även om ännu fler trodde att Strindberg föddes efter 1900 (7).

De flesta i TP kom inte riktigt ihåg var de hade läst/hört/sett någonting om Strindberg (5), men några nämnde tidningar som källa (3). Andra hade specifika svar som “allmän utveckling” (1), “Te hooi en te gras” (en tidskrift) (1) eller “studier” (1). LP publiken svarade mest med någonting som kan relateras till recensioner eller tidningar i allmänhet (11). Nästan alla svar i PP innehöll någonting om deras utbildning (12), på grund av att majoriteten i den här gruppen förmodligen har studerat nordiska språk (antas på grund av deras närvaro vid ett evenemang där det fanns många förra detta studenter i nordiska språk).

En annan fråga var vilket eller vilka verk informanterna hade läst av Strindberg. TP kunde inte ge en enda fullständig titel och kom upp med “någonting med ett kvinnonamn” och “*Peer Gynti*”. De flesta personer bland LP kom inte ihåg namn på verk utan svarade med (en variant av) “en del av sina pjäser” (6). Två svarade med *Fröken Julie*, en med *Röda rummet* och ännu en med ett verk av Ibsen, *A doll's house*. Det mest populära verket av Strindberg bland PP är *Röda rummet* (9), följt av *Fröken Julie* (6) och *Hemsöborna* (2). Bland annat *Fadern* och *Giftas* nämndes bara en gång.

TP förknippade Strindberg mest med att vara författare (10) eller dramatiker (8), bara några få kände till honom även som konstnär (3). Det var annorlunda med LP, där kände man Strindberg mest som dramatiker (19). Han ansågs på andra platsen vara författare (9) medan man förknippade honom med att vara fotograf (2), konstnär (1) eller kritiker (1) i några enstaka fall. PP var mest bekant med honom som romanförfattare (17), men de kände också till hans andra aktiviteter som dramatiker (16), kritiker (10), konstnär (9) och fotograf (4).

Svaren på frågan vilka associationer som kommer upp när informanterna tänker på Strindberg har delats in i olika kategorier som innehåller ord med liknande innebörd. På detta sätt delas till exempel “drama” och “klassisk teater” in i kategorin *teater*.

TP förknippar Strindberg för de mesta med *teater*, men också med *litteratur* (på tredje platsen). *Norge* (svar som “Grieg” och “Nora” räknas också till den kategorin) står på andra platsen och *Norden* förekommer också bland svaren, medan *Sverige* överhuvudtaget inte nämns.

Liksom TP knyter de flesta av LP också Strindberg samman med *teater*. Därefter följer *dysterhet* och *Sverige*. Det hittas lika många ord som är relaterade till *Sverige* som med *kvinnor* (“kvinnoförtryck”, “ovänligt mot kvinnor”) och *strömningen* han tycks tillhöra (“romantik”, “realism”). Fortfarande hittas också svar som man kan knyta till *Norge* och *Norden* i allmänhet. LP ser Strindberg lika mycket som en person som har någonting att göra med *litteratur* som med *film* och *trötthet*.

Tre kategorier som nämndes av TP förekommer också i PP, nämligen *teater*, *dysterhet* och *litteratur*. PP tänker framför allt på *teater* när de tänker på Strindberg, men lika mycket på *kvinnofrågan* och även LP nämnde *kvinnor* också fast det är först i PP man hittar ordet “kvinnohatare” (inte mindre än fem gånger). Liksom i LP hittas ord i kategorin *Sverige* och titlar av hans verk också här. PP har mer idéer om den faktiska *bilden* av Strindberg genom att nämna “hans utseende” och “snygg kille”.

Konklusion

Den här artikeln har undersökt synen på Strindberg i Nederländerna år 2012. Detta har gjorts genom att ge en insikt i processen av kulturförmedling, där det kom fram att processen kan delas in i sju faser som genomgås av aktörerna som deltar i processen.

En kvantitativ analys visade att den nederländska läsarpubliken – i princip – har tillgång till 37 olika titlar av Strindberg, i 88 olika utgåvor. Det verkar vara ganska mycket när man jämför det med antalet utgåvor som utkom de senaste åren: sedan 2000 utkom fem nya titlar och åtta olika utgåvor, varav den nyaste, *Huwelijksverhalen (Giftas)*, utkom år 2007.

När det gäller kvantitativa resultat av tillgången som den nederländska teaterpubliken har haft sedan 2008 kan sägas att det fanns tio Strindberg-förställningar som uppfördes. År 2012 fanns det två: *Schuldeisers (Fordingsägare)* och *Kijken naar Julie (Fröken Julie)*. Den sistnämnda pjäsen uppfördes tre gånger i olika produktioner sedan 2008 och därmed den populäraste Strindberg-pjäsen av de senaste fem åren.

De analyserade artiklarna i nederländska tidningar går mest in på Strindbergs (förmenta) kvinnohat och hans psykiska tillstånd, med mindre uppmärksamhet på hans utseende och humör.

I enkätundersökningen kommer fram att teaterpubliken minst känner till Strindberg. Från de tre olika publikgrupperna som intervjuades kommer väldigt olika svar fram när det gäller flera aspekter angående Strindberg, det var tydligt att en grupp, den professionella gruppen, visste mycket mer om honom än de andra två grupperna, på grund av deras (förmodade) akademiska utbildning inom ett nordiskt ämne. Ett intressant enkätresultat är att Strindberg ibland inte anses vara svensk utan nordisk och att han ibland förväxlas med Henrik Ibsen, när han tros komma från Norge eller om en informant tror att *Ett dockhem* eller *Nora* är verk skrivna av Strindberg. Synen som man har på Strindberg är för det mesta relaterad till teater, litteratur, hans kvinnohat och hans dysterhet och hans mest populära verk är *Röda rummet* och *Fröken Julie*.

Det förväntades att enkäten skulle ge lite mer information om på vilket sätt man kände till Strindberg och därmed kunna gå in på faserna och aktörerna av kulturförmedlingsprocessen. På grund av enkätresultaten, om Strindberg är känd i Nederländerna och vilken syn man har på honom, kan man kanske dra slutsatsen att en kanonisering av Strindberg inte har lyckats. Han verkar vara för okänd i Nederländerna, om även en teaterpublik har svårt att säga vem han är och blandar ihop honom med Ibsen.

När man jämför resultaten av de kvantitativa analyserna (artiklar och enkäter) är det tydligt att det finns en tendens att se Strindberg som dramatiker och författare, och att hans kvinno- och dysterhet kännetecknar hans personlighet.

Det är påfallande att inte *Giftas* var med i topplistan över hans mest populära verk, för denna bok har kommit ut för länge sedan. *Röda rummet* var mest det mest kända verket inom publiken, vilket är påfallande eftersom *Röda rummet* inte fick mycket uppmärksamhet under de senaste åren. *Fröken Julie* fick mer uppmärksamhet de senaste åren och har därmed en bra förklaring varför den är med i listan med mest kända verk.

Om man skulle fråga vem Strindberg är enligt dessa resultat, då skulle svaret kunna bli: en dyster dramatiker och författare som inte tycker om kvinnor. Man kan tycka det låter lite klassiskt, för att han ju "aldrig försökte vara aktuellt, men just därför fortfarande är aktuellt". En sak kan Strindberg kanske vara glad över, och det är att han som fotograf har lyckats ganska bra: han anses vara en snygg kille.

Litteratur

Abrahams, F. (2012). "Strindberg", i *NRC Handelsblad*, 2012-10-08.

Bosboom, R. (2008). "Strindberg heeft nooit actueel willen zijn", i *Provinciale Zeeuwse Courant*, 2008-22-08.

Broomans, P. (2006). "Martha Muusses en de 3 M's", i Broomans, P, m f (red.), *Object: Nederlandse literatuur in het buitenland. Methode: onbekend* (ss. 56-70), Groningen: Barkhuis Publishing.

Broomans, P.; Hoeven, A. van der (2001). "Selling literature", i *Scandinavian Newsletter*, 10, 2000/2001, 8-10.

Broomans, P.; Jiresch, E. (2011). "The Invasion of Books", i P. Broomans & E. Jiresch (red.), *The Invasion of Books in Peripheral Literary Fields. Transmitting Preferences and Images in Media, Networks and Translation* (ss. 9-21). Groningen: Barkhuis Publishing.

Broomans, P.; Klok, J. (2001). "Scandinavian Literature, a b(l)ooming business", i *Scandinavian Newsletter*, 10, 2000/2001, 6-7.

Broomans, P.; Kroon, I. (2013). *Zweedse en Zweedstalige Finse auteurs in Nederlandse vertaling, 1491-2007: een bibliografie. Svenska och finlandsvenska författare i nederländsk översättning, 1491-2007: en bibliografi*, Groningen: Barkhuis Publishing.

De Boer, N. (2008). "Jacob Derwig als vrouwenhater", i *De Stentor/Sallands Dagblad*, 2008-04-04.

Eeden, E. van (1996). “Een goed boek alleen is niet goed genoeg”, i *Boekblad*, 163, 1996-19-07, 10-13.

Koppes, D. (2012). “De vrouw die mannen verslindt”, i *Dagblad De Pers*, 2012-28-03.

Linn, S. (2006). “Metten is weten”, i P. Broomans, m f (red.), *Object: Nederlandse literatuur in het buitenland. Methode: onbekend* (ss. 36-55). Groningen: Barkhuis Publishing.

Neuman, R. (2012). “Fattigt jubileum för Strindberg”, <http://www.svd.se/fattigt-jubileum-for-strindberg>, 2012-09-01.

Nijssen, W. (2008). “Subtiel venijn in de dialogen is nog altijd meesterlijk”, i *Provinciale Zeeuwse Courant*, 2008-30-08.

Prop, J. (2012). “Pijnlijke voorstelling die sporen nalaat”, i *Dagblad De Limburger*, 2012-12-11.

Visscher, J. (2009). “Mooi kan ook saai zijn”, i *Dagblad van het Noorden*, 2009-28-02.

Wolf, M. (2010). “Naar een sociologie van het vertalen”, i T. Naaijken, m f (red.), *Denken over vertalen. Tekstboek vertaalwetenschap* (ss. 389-404). Nijmegen: Uitgeverij Vantilt.

Zwagerman, J. (2012). “Dubbeltalent schrijvers die graag beelden kunstenaars hadden willen zijn”, i *de Volkskrant*, 2012-21-03.

Biographical note

Lily Kruijer has studied Scandinavian Literatures and Languages at the University of Groningen. She has written her Master Thesis *Att sätta pris på priser. En studie med tre metoder för att beskriva funktionen av litterära priser i kulturförmedling från Sverige till Nederländerna* in 2014.